

⁷ History of the Jews in the Bukovina. – Tel Aviv: Olamenu, 1962. – Volume 2. – P.176.

⁸ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2630. – Арк.23.

⁹ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3870. – Арк.54.

¹⁰ Melitta Seiler. From Centpora: Witness to a Jewish Century [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://czernowitz.ehpes.com/>

¹¹ Shonfeld M. The Holocaust Victims Accuse. Institute for Historical Review [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.ihr.org/jhr/v01/v01p178_Shonfeld.html

¹² ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.1.

¹³ Там само.

¹⁴ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.18.

¹⁵ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.1.

¹⁶ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.16.

¹⁷ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.16.

¹⁸ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.18.

¹⁹ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3870. – Арк.116.

²⁰ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3870. – Арк.116.

²¹ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3870. – Арк.11.

²² ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3870. – Арк.48.

²³ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.3879. – Арк.66.

²⁴ Узники Сиона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.angelfire.com/sc3/soviet_jews_exodus/POZ_s/POZ-45-2.shtml

²⁵ Узники Сиона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.angelfire.com/sc3/soviet_jews_exodus/POZ_s/POZ-45-2.shtml

²⁶ Узники Сиона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.angelfire.com/sc3/soviet_jews_exodus/POZ_s/POZ-45-2.shtml

²⁷ Мицель М. Евреи Украины в 1944-1953 гг.: очерки документированной истории. – К.: Дух і літера, 2004. – 362 с.

²⁸ ЦДАГОУ. – Ф.1. – Оп.23. – Спр.2620. – Арк.18. ДАЧО. – Ф.П.1, оп.2, спр.353; Добржанський О., Никирса М. Ще один документ про виселення етнічних груп з Буковини. // Питання історії України. – 2006. – Т.9. – С.233-234.

²⁹ Peter Weber. Вказ.праця. – С.393.

³⁰ The Jewish Vatican in Sadagora 1850-1950. Volume II. Published by Olamenu, Tel Aviv 1958. – p.80.

³¹ Корецький Ф. Хроніка квартирна // Радянська Буковина, 12 червня 1945.

³² Ягніч Ю. Справи квартирні // Радянська Буковина, 27 серпня 1944.

³³ Хагана. – Ієрусалим: Лексикон, 1988. – с.43.

³⁴ Там само. – С.45.

³⁵ Там само. – С.52.

УДК 94:329.15(477.82)“1988 – 1991”

© Василь Чура (Львів)

СКОРОЧЕННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ КПРС-КПУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ НАПРИКІНЦІ 80 – ПОЧАТКУ 90-х рр. ХХ ст.

У науковій розвідці простежуються причини та динаміку розпаду комуністичних організацій Буковини наприкінці 80 – початку 90-х рр. ХХ ст., що став наслідком національно-визвольного руху за відновлення державної самостійності України.

Ключові слова: скорочення, чисельність, КПРС-КПУ, національно-демократичний рух, антикомунізм, авторитарний режим, неформальні об'єднання.

В. Чура

Сокращение численности областного комитета КПСС-КПУ Черновицкой области в конце 80-х – начале 90-х гг. ХХ в.

В научной статье прослеживаются причины и динамику распада коммунистических организаций Буковины в конце 80-х – начале 90-х гг. ХХ в., который стал следствием национально-освободительного движения за восстановление государственной независимости Украины.

Ключевые слова: сокращение, численность, КПСС-КПУ, национально-освободительное движение, антикоммунизм, авторитарный режим, неформальные объединения.

V. Chura

Reductions Regional Committee of the CPSU-CPU of the Chernivtsi Region in the Late 80's – Early 90's of the 20th Century

Scientific article traces the causes and dynamics of the collapse of the communist organizations of Bukovina in the late 80's-early 90's of the 20th century, which was the result of the national-liberation movement for state independence of Ukraine.

Keywords: reduction, population size, CPSU-CPU, national-liberation movement, anti-communism, authoritarian regime, informal networks.

Трагічним результатом Пакту Молотова-Ріббентропа стало захоплення СРСР західноукраїнських земель, що належали польській державі, та встановлення незвіданого для західних українців тоталітарного режиму. Як наслідок, московський компартапарат розпочав політику комунізації, а відтак

зросійщення Галичини, Волині, Буковини і Закарпаття. Для цього 1 жовтня 1939 р. ЦК ВКП(б) оприлюднив постанову “Про створення комуністичних організацій у Західній Україні і Західній Білорусії”, а 27 листопада затвердив склади майбутніх обласних комітетів партії на завойованих землях. Так було утворено компартійну організацію Чернівецької області, проголошену 20 серпня 1940 р.¹

У другій половині 80-х рр. ХХ ст. системна соціально-економічна криза в Радянському Союзі ініціювала перебудову, котра передбачала застосування елементів ринкового господарства у функціонуванні виробничого механізму СРСР. Несумісність комуністичної економіки із законами ринкового розвитку спричиняла стрімке погіршення матеріального становища громадян країни. Симбіоз зазначених чинників привів до того, що на тлі багатонаціональної, багаторелігійної, штучно створеної та утримуваної за допомогою сили держави внутрішнє виродження її політичного базису – КПРС було безповоротним. Жодні реформи вже не могли допомогти. Крах правлячої партії став закономірним фіналом і означав розпад продукovanого нею комуністичного ладу у межах як окремо взятої країни, так і її сателітів. Як говорив у інтерв'ю троюрідний племінник О. Кобилянської, професор О. Панчук словами англійського історика Джона Актона, “всяка влада розбещує, але абсолютна влада розбещує абсолютно”².

Наслідком цього було запровадження політичної реформи в країні на ХІХ Всесоюзній партійній конференції у 1988 р. З метою збереження владного монополізму та надання правлячій КПРС статусу демократичної партії, було зроблено спробу фіктивної передачі влади у руки радянських інституцій під пильним компартійним патронатом. Це призводило до наростання антикомуністичного, а згодом національно-визвольного та релігійного руху. Найбільш сприятливою, з точки зору розгортання антиімперських настроїв, була політика гласності, яка виносила на поверхню чисельні компартійні злочиння минулих десятиліть. Зробивши їх надбанням широкої громадськості, остання спричиняла відновлення знівельованого комуністичним режимом почуття національного патріотизму, а відтак покликala до життя чисельні, невідконтрольні КПУ, товариства, спілки та об'єднання.

Особливо гостро національно-демократичних рух відбувався у Західній Україні, де стійкі державотворчі засади зумовлювали бурхливе розгортання антикомунізму. На цьому фоні помітно виділялася Буковина, котра адміністративно входила до складу УРСР у вигляді Чернівецької області.

Спеціальних наукових досліджень, присвячених питанням внутрішньої компартійної кількісної динаміки, немає. Однак саме дезінтеграційні процеси у КПРС-КПУ наприкінці 80-х рр. ХХ ст. не в останню чергу уможлилювали відновлення державної самостійності України на початку 90-х ХХ ст. Відтак, метою пропонованої наукової розвідки є простеження розпаду компартійної організації Чернівецької області УРСР, який своїм логічним завершенням привів до нівелювання комуністичної доктрини в очах патріотично налаштованої громадськості буковинського краю. Джерельну базу дослідження становлять таємні, неопубліковані партійні матеріали, що зберігаються у Державному архіві Чернівецької області (ДАЧО).

На початку перебудови, у 1986 р. кількість членів чернівецької облпарторганізації нараховувала 42120 осіб³. Серед населення регіону частка партійців не перевищувала 5%. Цей аргумент вказує на значну підтримку комуністичного ладу силовими структурами, котрі давали змогу контролювати 95% безпартійного населення. У національному аспекті кількість українців у партійних лавах налічувала 69.3%, а росіян 15.3%. Частка інших національностей становила 13.7%. Чернівецьких комуністів було об'єднано у 1.387 первинних, 960 цехових організацій та 1.734 партгрупи. Завершували адміністративну структуру обком, 4 міськкоми та 10 райкомів партії⁴.

Як свідчив детальний аналіз таємної компартійної документації, проголошена на ХІХ Всесоюзній партконференції політична реформа у СРСР спричинялася до зворотного ефекту. Перебудовні новачі виносили на поверхню численні комуністичні злочини минулих десятиліть та значно погіршували матеріальне становище громадян країни. Відтак, правлячу партію охопили тенденції внутрішньої дезінтеграції, однією з яких стало скорочення її чисельності. Перші випадки добровільного позбавлення членства у КПРС у Чернівецькій області стосувалися 1988 р. Приміром, у жовтні – грудні в Садгірському та Путильському районах зафіксовані випадки добровільної здачі партійних документів⁵. За даними голови парткомісії Г. Жаботинського, небажання перебувати в КПРС за політичними мотивами виявили 52 комуністи, з них за релігійними переконаннями – 18⁶. Чисельність кандидатів у партію зменшилась до 40 осіб. Це були робітники Чернівців, Кельменецького, Новоселицького, Сокирянського, Сторожинецького та Хотинського районів⁷.

У 1989 р. компартійна організація Чернівецької області нараховувала 46.333 члени КПРС⁸. Від партійної приналежності добровільно позбавилося 310 відмовників⁹. У парторганізаціях ВО хлібопекарської промисловості, Сторожинецького РО “Сільгоспхімія”, БУ-147, Чернівецької фабрики індушії не прийняли в партію жодної особи. На початку року добровільно здали партійні документи

65 осіб. Найбільше у Ленінському, Першотравневому, Глибоцькому, Сокирянському і Хотинському районах. Дві третини відмовників – робітники і колгоспники з партійним стажем понад 20 років. На 40% – це протест проти неправомірних дій парторганів, розчарування у правильності партійного вибору, вплив оприлюднення компартійних злочинів¹⁰. Наприкінці року, за даними Чернівецької КПК, партійності позбулося 310 осіб. З них за політичними мотивами 113¹¹. Це 85 робітників, 20 службовців, 7 колгоспників. Показово, що партійний стаж 74-х осіб перевищував 20 років. Переважна більшість із вибулих вмотивовувала свою відмову небажанням виконувати партійні обов'язки¹². Закономірним наслідком руйнації монолітності компартійних рядів стала несплата членських внесків, які на 90% наповнювали партійну касу. Так, упродовж року не сплатили або не доплатили щомісячні партійні внески комуністи 318 організацій Чернівецьчини на суму 77 тис. крб.¹³ У Сокирянському, Сторожинецькому, Глибоцькому, Путильському районах прошарок партійності серед секретарів комсомольських організацій скоротився від 53,1% у 1985 р. до 16,5% у 1989 р.¹⁴ Партійне поповнення у Чернівцях, Вижницькому та Глибоцькому районах зменшилося на 25%¹⁵. Аналіз вивчення причин відмови від партійності у Чернівецькій області свідчить, що найбільш вживаними мотиваціями були: 1. “Вважаю себе баластом для партії”. 2. “Втратив віру у партійні ідеали”. 3. “Не погоджуюся з сучасною політикою КПРС”. 4. “Незгода із сталінськими репресіями”. 5. “Не маю бажання сплачувати членські внески”. Так писали партгрупорг Дністровської ГРЕС В. Краєв, робітниця фабрики “Буковина” В. Дуган, водій ВО “Електронмаш” О. Шмеговатей, робітник колгоспу “Радянська Буковина” Вижницького району І. Кузик, столяр фірми “Веселка” Л. Неміш¹⁶. 5 жовтня 1989 р. заворгвідділом обкому В. Косташ та голова КПК Г. Жаботинський дискретно повідомляли, що за дев'ять місяців кількість новоприйнятих членів зменшилася на 34%. Прийом у партію скоротився у всіх тринадцяти районах: у Ленінському на 77,4%, Садгирському – 51,7%, Першотравневому – 49,6%, Хотинському – 39,1%. Кількість робітників зменшилася на 14,3%, колгоспників – 7,1%, жінок – 12,1%, комсомольців – 9,6%, студентів – 2,1%. Найбільше в Чернівцях – 73, Сокирянському районі – 13, Сторожинецькому – 9, Садгирському – 8, Кіцманському – 7. Питома вага робітництва серед відмовників складала 56,9% (у 1988 р. – 46,2%), колгоспників – 19,2% (5,2%), службовців – 8,6% (7,7%)¹⁷.

У 1990 р. чисельність комуністів Чернівецьчини налічувала 42.995 членів партії, що на 7,7% менше ніж минулоріч, втративши 3,338 прихильників¹⁸. Особливо турбувало партапарат значне скорочення вступу до партійних лав представників робітничо-селянської верстви¹⁹. Доходило до того, що бюро обкому окремою постановою від 27 серпня 1990 р. розробило комплекс заходів, скерованих на протидію звуженню соціальної бази партії. Остання подавалася як наслідок проникнення екстремістів у робітничо-селянське середовище з метою деструкції партійних лав із середини²⁰. 2 червня 1990 р. керівник ревізійної комісії обкому Ф. Марценков повідомляв, що станом на 1 січня не сплатили внесків 366 комуністів, або 0,6% від їх загальної кількості на суму 1574 крб. За перше півріччя вже 806 партійців на здали грошей на суму 5123 крб. Особливо тривожною була ситуація у Чернівцях. Часто траплялися випадки, коли комуністи приховували додаткові заробітки, щоб не збільшувалася сума членських внесків. Наприклад, 16 партійців ВО “Електронмаш”, серед них заступник директора І. Шевченко та головний інженер О. Ваврик, утворили кооператив, з прибутків якого відмовлялися сплатити 257 крб. партвнесків. Парторги філії Київського інституту автоматики, залізничного технікуму, ВО “Травітон” і “Калібр” залишали у власних сейфах від 50% до 60% партвнесків або перераховували їх не за призначенням²¹. У другому півріччі не сплатили внески 2179 комуністів на суму 8321 крб. 12 первинок Ленінського, Першотравневого, Садгирського, Вижницького, Кіцманського та Сторожинецького районів не звітували перед обкомом про зібрані суми¹. У результаті цього з партії було виключено 144 партійці²². Парторганізації філії Київського інституту автоматики, обласної друкарні, Чернівецької СШ № 11, Хотинського заводу “Калібр” самовільно залишили у себе 948 крб. членських внесків²³.

Значно прискорював розпад партійної організації Чернівецьчини новий статут КПРС. Від 18 липня 1990 р. було скасовано принцип кандидування в партію та дозволено вільний вихід з її лав. Відтак, зникали каральні санкції щодо вибуття із партії, а винятки стосувалися лише ряду випадків²⁴. 14 вересня 1990 р. обком оприлюднив інформацію, згідно з якою кількість відмовників налічувала вже 996 осіб, 50% з яких становили робітники²⁵. 22 листопада перестали існувати партійні організації обласних УВС та АПК, природоохоронної інспекції, ПБЦ “Поліфах”, ВТЦ стандартизації і метрології²⁶. За перший квартал 1990 р. у Чернівецькій області комуністами добровільно перестало бути 183 особи, за другий – 356, за третій – 697, за четвертий – 1.236. З них: 538 робітників, 299 службовців, 103 колгоспники, 266 пенсіонерів, 25 студентів, 1 партпрацівник. У 535 випадках партійний стаж налічував понад 20 років. 913 відмовників не вказували причини звільнення, 277 вмотивовували її падінням авторитету КПРС, 211 не бажали виконувати доручення, 203 були незадоволені ходом перебудови, 154

не хотіли сплачувати членські внески²⁷. Всього у 1990 р. на теренах Буковини партійності позбавилося 2.306 осіб: 1.015 робітників, 689 службовців, 194 селяни, 366 пенсіонерів, 40 студентів, 2 партійні функціонери. Стаж 60% налічував понад 20 років. 55% з них пояснювали такий крок політичними причинами²⁸. Закінчилося тим, що 15 листопада 1990 р. секретар Чернівецького обкому А. Федоренко розіслав інформацію під грифом “Всім”, котра швидше була схожа на крик відчаю. Загальносоюзний борг перед КПРС допустили 2 млн комуністів на суму 10 млн крб, що у 4 рази більше, ніж минулого року. 45270 первинних організацій СРСР, де перебувало на обліку 1,5 млн партійців, не заплатили партійні внески і не збиралися робити цього²⁹.

У 1991 р. чернівецька парторганізація налічувала 39657 комуністів. Щоб зупинити подальший її розпад, обкомівці заслуховували звіти 4 тис. комуністів, або кожного десятого її члена. Втім, така “децимація” позитивних наслідків не мала. Без проходження кандидатського стажу в партію було прийнято 48 осіб, котрі стали останнім її поповненням (у 1989 р. – 750 осіб, 1990 р. – 228 осіб)³⁰. Як свідчили звіти щодо надходження членських внесків, гроші не заплатили 2376 членів КПУ на суму 15,2 тис. крб.³¹ Найбільше: у Чернівцях – 1389 осіб і 5,5 тис. крб., Вижницькому районі, відповідно, 148 осіб і 445 крб., Кіцманському – 143 осіб і 621 крб., Новоселицькому – 111 осіб і 146 крб.³² 53 парторганізації не звітували про нагромаджені кошти, а 76 парткомів залишали у себе зібрані суми³³. За пропозицією секретаря парткому колгоспу імені Кірова Глибоцького району Г. Костиняна було ліквідовано 3 партгрупи, що призвело до виходу з партії 17 осіб. Загалом у районі із партією попрощалося 193 члени КПРС³⁴. Комуністи Чернівецької митниці підтримали ініціативу заступника начальника С. Козлова і розпустили партійну організацію підприємств³⁵. Із 12 секретарів комсомольських організацій ЧДУ 10 пішли у відставку³⁶. Перестали існувати цехові організації Чернівецького, Хотинського, Заставнівського, Вижницького, Сторожинецького районів. Загалом кількість цехкомів зменшилася на 15%, партгруп – 40%³⁷. Припинилося поповнення партійних лав у Садгирському, Вижницькому, Кіцманському, Путильському, Хотинському райкомах. Тут кількість цехкомів скоротилася на 13,4%, а партгруп – на 38,2%. Найпомітніше партійні лави змаліли у Чернівцях: Ленінському РК – 11,5%, Першотравневому – 10,5%. У сільських районах загальне скорочення сягало від 3% до 7%: Садгирському – 11,6%³⁸, Новоселицькому – 10,3%, Сокирянському – 9,7%, Кельменецькому – 6,3%³⁹. За три місяці 1991 р. партію на Чернівеччині добровільно полишили 2894 комуністи: 1064 робітники, 354 селяни, 954 службовці, 492 студенти та пенсіонери. 1153 особи не вказали причини, 345 не погоджувалися з політикою партії, 264 не бажали виконувати партійні доручення, 231 – через зниження авторитету партії, решта була незадоволена ходом перебудови⁴⁰. Через п’ять місяців від початку року членами партії перестали бути 2990 комуністів Буковини⁴¹. Як свідчили численні таємні партійні документи, решта членів КПРС номінально перебувала у партійних лавах, позаяк не сплачувала партвнесків, не виконувала доручень, чим ставила себе поза партією.

Отже, помітний розпад компартійних лав Чернівецької області розпочався у 1988 р. і був наслідком наростання соціально-економічної кризи та значного погіршення матеріального становища буковинців, що стали результатом компартійної спроби запровадження ринкового інструментарію на тлі тотально планового радянського економічного механізму. Оприлюднення численних кримінальних злочинів правлячої партії минулих десятиліть спричинилося до поглиблення дезінтеграційних внутрішньо-партійних явищ, котрі упродовж 1988 – 1991 рр. мали висхідну динаміку і посилювалися у міру наростання національно-визвольного руху серед патріотично налаштованої громадськості Буковини.

¹ Нариси історії Чернівецької партійної організації. – Львів, 1981. – С. 38.

² Інтерв’ю О. Панчука записане 17.07.10. (Особистий архів автора).

³ Державний архів Чернівецької області (далі – ДАЧО). Ф. 1 (Черновицкий обком Компартии Украины). – Оп. 60. – Спр. 1. – Арк. 46 – 49.

⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 78. – Арк. 17.

⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 1. – Арк. 14.

⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 132. – Арк. 3.

⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 127. – Арк. 68.

⁸ ДАЧО. Ф. 3. – Оп. 62. – Спр. 220. – Арк. 44.

⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 154. – Арк. 8.

¹⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 260. – Арк. 3 – 4.

¹¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 256. – Арк. 28 – 29.

¹² ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 337. – Арк. 23 – 31.

¹³ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 314. – Арк. 81.

¹⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 315. – Арк. 110.

¹⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 221. – Арк. 27 – 30.

¹⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 458. – Арк. 31 – 36.

¹⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 288. – Арк. 36 – 37.

¹⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 284. – Арк. 21.

¹⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 300. – Арк. 2.

²⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 284. – Арк. 47.

²¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 20.

²² ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 22.

²³ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 23.

²⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 361. – Арк. 15 – 17.

²⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 350. – Арк. 56.

²⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 303. – Арк. 4 – 5.

²⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 386. – Арк. 14 – 15.

²⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 386. – Арк. 21 – 22.

²⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 19 – 20.

³⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 428. – Арк. 33.

³¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 259. – Арк. 3.

³² ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 525. – Арк. 4.

³³ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 526. – Арк. 2.

³⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 12.

³⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 13.

³⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 25.

³⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 410. – Арк. 22.

³⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 461. – Арк. 22.

³⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 428. – Арк. 30 – 32.

⁴⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 469. – Арк. 216 – 217.

⁴¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 395. – Арк. 3.

УДК: [327(477):061.1ЄС]:32.019.51

© Михайло Павлюк (Чернівці)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

У статті автор ставить за мету проаналізувати регіональні аспекти інформаційного, аналітичного забезпечення політики європейської інтеграції України на прикладі Чернівецької області. Досліджено попередній досвід втілення державних інформаційних кампаній та окреслено основні заходи по Чернівецькій області за останні роки з боку місцевої влади, самоврядування та наукових кіл. Окремо окреслено найбільш важливі транскордонні проекти, зокрема, перспективи підписання Угоди про малий прикордонний рух, що може стати важливим стимулом для збільшення підтримки населення щодо переваг членства України у ЄС.

Ключові слова: Європейський Союз, інтеграція, інформаційно-роз'яснювальна робота, Чернівецька область.

М. Павлюк

Информационное обеспечение политики европейской интеграции Украины в Черновицкой области

В статье автор ставит целью проанализировать региональные аспекты информационного, аналитического обеспечения политики европейской интеграции Украины на примере Черновицкой области. Проанализирован предыдущий опыт воплощения государственных информационных кампаний, а также отмечены основные мероприятия по Черновицкой области за последние годы со стороны местной власти, самоуправления и научных кругов. Отдельно автором проанализированы наиболее важные трансграничные проекты, в частности, относительно перспектив подписания Соглашения о малом приграничном движении, что может стать важным стимулом для увеличения поддержки населения относительно преимуществ членства Украины в ЕС.

Ключевые слова: Европейский Союз, интеграция, информационно-разъяснительная работа, Черновицкая область.

М. Pavliuk

Information Support of European Integration of Ukraine in Chernivtsi Region

The aim of the article is to analyze the regional aspects of information, analytical support of European integration policy of Ukraine on the example of Chernivtsi region. The author analyzes the previous experience of public information campaigns implementation and outlines the main events hold in Chernivtsi region in recent years by local authorities, city self-government and scientific elite. Besides, the author analyzes the most important cross-border projects, including the prospects of signing the Agreement on local border traffic, which can be an important stimulus increasing support of the population according to the benefits of Ukraine's membership in the EU.

Key words: European Union, integration, public awareness work, Chernivtsi region.

Майбутнє України має бути пов'язане із запровадженням загальноприйнятих стандартів і норм демократії, верховенства права й ринкової економіки та наступним поетапним інтегруванням у європейські політичні, економічні та безпекові структури. Реалізація такої стратегічної мети стане гарантією внутрішньої стабільності й подальшого поступу країни. Очевидно, протягом останніх років зро-